

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ
ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПО
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ВИРОБНИЧИЙ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ КООПЕРАТИВ "СЕЛЯНСЬКИЙ ЛІС",
НА ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ В НИХ
СУЦІЛЬНИХ САНІТАРНИХ РУБОК

«26» 12 2025

м Костопіль Рівненського району
Рівненської області

На пропозицію Спеціалізованого виробничого сільськогосподарського кооперативу "Селянський ліс" (далі – СВСК «Селянський ліс») лист № 188 від 15.12.2025 року, згідно з наказом № 89 від 02.05.2025 р. «про створення комісії для проведення обстеження насаджень на доцільність призначення рубок формування та оздоровлення лісів та інших рубок» та згідно «Санітарних правилах в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555, зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224. (далі - СПЛУ) нами, комісією в складі: начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимира КАСЯНЧУКА, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Руслана МАЦЕЛИКА, головного лісничого СВСК «Селянський ліс» Михайла УДОДА, головного інженера СВСК «Селянський ліс» Павла ДОМІНКІНА, інженера лісокористування СВСК «Селянський ліс» Анастасії ЮЩУК, інженера лісових культур СВСК «Селянський ліс» Світлани ЗАХОЖОЇ, лісничого Звездівського лісництва Максима НАУМЧУКА, лісничого Костопільського лісництва Ольги ТІТ, заступника міського голови Костопільської міської ради Юрія КУЗНЮКА начальника відділу екології земельних ресурсів житло-комунального господарства цивільного захисту та мобілізаційної роботи Деражненської ТГ Юрія ХАРИТОНЮКА, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень СВСК «Селянський ліс», на предмет призначення в них суцільних санітарних рубок (далі – ССР) у відповідності до пункту 30 СПЛУ, на 2065 рік.

Примітка:

- Коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року, станом на 01.01.2019 року по СВСК «Селянський ліс».
- У відповідності до пункту 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;
- Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубок шляхом перелікової таксації (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки).
- Лісопатологічне обстеження, проводилося спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 22-26.12.2025 року

Таксаційна характеристика насаджень по СВСК «Селянський ліс», наведена в таблиці нижче, та площа ділянки, яка потребує рубки в графі № 5.

Лісництво	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Площа рубки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика									Причини ослаблення деревостану	Підлягає рубці, % (відсотків до загального запасу деревини на пробній площі)
					склад насадження	вік, років	повнота	тип лісорослинних умов	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1	Категорія захисності		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	17	18
Костопільське	4	21(2)	1.9	0.7	10СЗ	65	0.6	А2С	2	18	24	210	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	42
Разом				0.7											
Звіздівське	18	11(1)	1.8	0.3	10СЗК	49	0.70	В2ДС	1	21	24	310	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	49
Звіздівське	20	1(4)	5.0	0.8	10СЗ(76)+СЗ(92)	76	0.70	В2ДС	1	25	32	380	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	26
Звіздівське	22	13(1)	2.1	0.7	10СЗК	63	0.50	В2ДС	2	20	24	200	3	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	60
Звіздівське	22	42(1)	2.6	1.0	8СЗ(70)2СЗ(100)	70	0.60	А2С	1	25	30	340	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	49
Звіздівське	23	24(2)	1.2	0.3	10СЗ	80	0.60	В2ДС	1	24	36	310	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	53
Звіздівське	23	26(2)	1.6	0.4	10СЗ	76	0.50	В2ДС	1	24	32	260	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	49
Звіздівське	28	28(6)	17.9	1.0	10СЗ	81	0.60	В2ДС	1	25	36	330	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	49
Звіздівське	30	24(1)	7.3	0.8	10СЗ	60	0.75	В2ДС	1	23	26	360	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	38
Разом				5.3											
Маломидське	11	62(3)	7.8	0.6	10СЗК	36	0.70	В2ДС	1Б	18	20	250	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	48
Маломидське	11	70(1)	1.3	0.6	10СЗК	41	0.70	В2ДС	А	19	20	250	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	57
Маломидське	12	12(1)	2.4	0.7	10СЗК+БП	51	0.40	В2ДС	А	22	26	180	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	37
Маломидське	15	16(4)	2.0	0.5	10СЗК+БП+ОС	44	0.70	В2ДС	А	19	20	260	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	59
Маломидське	15	22(1)	2.7	0.8	9СЗК1ВЛЧ+ОС+БП	38	0.70	В2ДС	1Б	19	20	250	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	54
Маломидське	16	25(1)	5.9	0.4	10СЗ	29	0.80	В2ДС	1Б	16	16	220	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	48
Маломидське	24	1(4)	7.3	0.4	10СЗК	61	0.65	В2ДС	1	22	26	310	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	45
Маломидське	24	13(3)	7.5	0.5	10СЗК	63	0.65	В2ДС	1	22	28	325	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	49
Маломидське	25	30(1)	11.4	0.3	7СЗ(66)3СЗ(86)+ВЛЧ+БП+ОС	66	0.70	В3ДС	1	22	28	340	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	34
Маломидське	29	39(1)	5.1	0.5	10СЗК+БП	29	0.70	В2ДС	1Б	16	18	220	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	35
Маломидське	28	47(1)	1.0	0.7	10СЗ+БП+ВЛЧ	60	0.20	В3ДС	1	21	36	210	4	стовбурові шкідники, вітровал бурелом	38
Маломидське	28	61(4)	3.8	0.9	7СЗК3БП+ЯЗЛ	55	0.40	В2ДС	1	19	26	170	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	47
Маломидське	31	8(2)	10.6	0.9	10СЗК	50	0.60	В2ДС	А	22	24	280	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	39
Маломидське	31	15(1)	9.4	0.5	10СЗК	57	0.60	В2ДС	А	23	28	300	4	коренева губка, стовбурові шкідники, вітровал	47
Разом				8.3											
ВСЬОГО (ССР):				14.3											

Лісопатологічна характеристика:

В соснових насадженнях, які представлені сосною звичайною *Pinus sylvestris*, виявлено дерева III-VI категорії санітарного стану, які мають ознаки послаблення та загибелі внаслідок ураження кореневою губкою (збудник *Heterobasidion annosum*). Характерною ознакою ураження є ажурність крони, укорочення хвої, блідозелений відтінок, хвоя легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає, зменшується річний приріст. За категорією розвитку осередок кореневої губки - діючий, виявлений при базовому лісовпорядкуванні.

У хвойних насадженнях є ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні: дуже ослаблені (III – категорія стану), всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійні (V - категорія стану) дерева, уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені типові пошкодження (при відлученні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестизубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. Крім цього, у нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

В обстежених насадженнях, спостерігається наявність дерев (осики, берези повислої та сосни звичайної) із плодовими тілами на висоті від 2,5 до 6,0 м. Частина дерев перестійна та вражена несправжнім трутовиком (*Phellinus robustus*), *Inonotus dryophilus* (Berk.) Murr. *сосною губкою Phellinuspinii*, справжнім трутовиком (березова губка) *Fomes fomentarius*. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – поодинокий.

Додатково оцінюючі (окомірно у відсотках) стан крон, процеси їхнього відновлення та стан стовбурів, за часткою сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев... Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

Насадження обстежені в ході лісопатологічного обстеження, та встановлено основною причиною пошкодження, є аварії та стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, вітровалу та бурелому), які пройшли в лісових масивах СВСК «Селянський ліс» в поточному році.

В насадженнях, що обстежуються спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захаращеність. У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по СВСК «Селянський ліс», у деревостанах, в яких було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого

показника у відповідності пункту 27 абзацу 2, СПЛУ насадження потребують ССР.

2. Для поліпшення санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах СВСК «Селянський ліс», що завдається стихійними лихами, шкідниками, хворобами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: ССР на площі – 14,3 гектара. Рубки необхідно провести протягом 2026 року.

3. З метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відновлення на кожен ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.), лісівничі та організаційні вимоги.

4. В осередках кореневої губки, стовбурових шкідників та вітровалу, бурелому проводити рубки, згідно з термінами та нормами передбаченими СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. На зрубках провести лісокультурні заходи відповідно до типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. від 1 березня 2007 р. В осередках стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

6. Державній лісовій охороні СВСК «Селянський ліс» вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти прояв осередків і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення ССР, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. При проведенні рубок на лісосіках ССР, дотримуватись пункту 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст. 315.

8. Спеціалістам СВСК «Селянський ліс» вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

9. При виявленні червоно книжних рослин та тварин, спеціалістам СВСК «Селянський ліс», діяти згідно з чинним законодавством.

До акту додаються додатки:

– зведена відомість насаджень, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);

– зведена відомість пробних площ, закладених у насадження, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);

– плани лісових насаджень, що потребують ССР, з нанесеною на них схемою пробних площ (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки);

Акт складено в 3-х примірниках.

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;

- 2-й: Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
- 3-й: СВСК «Селянський ліс»;

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
Філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Руслан МАЦЕЛИК

Начальник відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Заступник міського голови
Костопільської міської ради

Юрія КУЗНЮКА

Начальника відділу екології земельних
ресурсів житло-комунального
господарства цивільного захисту
та мобілізаційної роботи Деражненської ТГ

Юрій ХАРИТОНЮК

Головний лісничий
СВСК «Селянський ліс»

Михайло УДОД

Інженер лісокористування
СВСК «Селянський ліс»

Анастасія ЮЩУК

Інженер лісового господарства
СВСК «Селянський ліс»

Олена МАЦЕРУК

Лісничий Звіздівського лісництва

Андрій СТЕПАНЧУК

Лісничий Костопільського лісництва

Олександр КАШЕЦЬКИЙ

в.о. лісничого Маломидського лісництва

Михайло УДОД

сільський голова
Роговської ТГ

Олександр БАГУК